

Voerstreek

Liesbeth Vermeulen

Colofon

Voerstreek

© 2017 Odyssee Reisgidsen vof | www.odyssee-reisgidsen.nl

© 2017 Liesbeth Vermeulen

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Vierde geactualiseerde druk, januari 2017

Tekst: Liesbeth Vermeulen

Serieredactie: Bartho Hendriksen en Leo Platvoet

Foto's: Liesbeth Vermeulen tenzij anders vermeld

Kaart: Armand Haye | www.armandhaye.nl

Odyssee Reisgidsen

In 2008 is gestart met het digitaliseren van de Odyssee-gidsen, waardoor het mogelijk is dat de reiziger op de Odyssee-website zijn of haar eigen gids samenstelt, die vervolgens als PDF-bestanden, ePub of paperback wordt afgeleverd. Uiteraard proberen wij de geboden informatie zo actueel mogelijk te houden. Desalniettemin kunnen er onvolkomenheden en fouten in de tekst voorkomen. Odyssee aanvaardt daarvoor geen verantwoordelijkheid.

Over de auteur

Liesbeth Vermeulen (www.tekstbureauvljigtigelies.nl) schrijft en redigeert reisverhalen voor culturele wandelwebsite www.devrijewandelaar.nl. Ze is redacteur van *Terebinth*, blad van de vereniging voor funeraire cultuur. Co-auteur van *Twee eeuwen en een kwart*, over Begraafplaats Rustoord in Diemen. Stelde samen met Bartho Hendriksen *Over de groene zoden* samen: wandelen over Nederlandse begraafplaatsen.

Odyssee zoekt

Naar Moldavië, Extremadura, Riga of een andere onbekende bestemming aan de randen van Europa of van de wereld geweest? En je wilt je bevindingen op papier zetten? Odyssee zoekt de uithoeken van Europa op.

Volg Odyssee op Facebook en twitter

Foto omslag paperback: Wandelaars in de Voerstreek. Foto Guido Sweron

Foto titelpagina: Holle weg

ISBN 974-94-6123-031-7

Voorwoord

Het golvende Zuid-Limburgse heuvelland zet zich over de grens voort in de Belgische Voerstreek. De streek en drie van de zes dorpen danken hun naam aan het riviertje de Voer. Het is het enige stukje van de Belgische provincie Limburg ten oosten van de Maas: een roerig gebied waar de tegenstellingen tussen de Nederlands- en Franstaligen in het verleden soms heftig opliepen. Nu komen bezoekers naar deze exclave vooral voor de rust en het natuurschoon. Eeuwenlang domineerde de landbouw en door de vrij geïsoleerde ligging groeide de bevolking langzaam. Omdat ook geen ruilverkavelingen plaatsvonden, zijn de historische structuren en het landelijke uitzicht bewaard gebleven. Torenflats, fabrieksschoorstenen en zelfs supermarkten zul je hier niet vinden. Wel fraaie wandelroutes over onverharde holle wegen, door bossen en droogdalen, langs vierkanthoeven, kapellen en boomgaarden. De Voerstreek is deels beschermd landschap, kent nog oude hoogstamboomgaarden, dolinen en graften. Na een wandel- of fietstocht is het goed uitrusten in één van de vele cafés of restaurants waar de lokale keuken een keur aan overheerlijke gerechten biedt als een Voerens kaasplankje, forel op Voerense wijze, Rick's bier, wijn van de domeinen Crutzberg en Pietershof of het 'Voerdrupke mit sjlieëkreke'. Overnachten kan van een tentje op de panoramische camping tot een gezellige en comfortabele vakantiewoning. Veel hotels en B&B's bieden aantrekkelijke culinaire arrangementen.

En de Voerstreek is een goede uitvalsbasis voor tripjes naar steden als Luik, Aken en Maastricht. Een uitstapje naar Waalse dorpen als Aubel (met Amerikaanse begraafplaats Henri-Chapelle), Dalhem en de abdij van Val-Dieu is een aanrader.

*Ik wens je veel plezier met deze Odyssee-reisgids!
Liesbeth Vermeulen*

Tips

Uiteraard houdt Odyssee zich aanbevolen voor reacties van kritische lezers. Zijn er foutieve vermeldingen, wijzigingen in openingstijden, prijzen en dienstregelingen in deze gids? Laat het ons weten! Of heb je tips over hotels, pensions, campings en dergelijke? Ook dat horen we graag! Stuur een email naar: info@odyssee-reisgidsen.nl.

Inhoudsopgave

Voerstreek verkennen

Een schets van de Voerstreek 7

Voerstreek van dorp tot dorp

Zes dorpen, zes verrassingen 10

Rond de Voerstreek

Omgeving Voerstreek verkennen 23

Achtergrond

Landschap en bevolking 31

Architectuur 34

Accommodatie 36

Eten en drinken 39

Geschiedenis 45

Wandelen en fietsen 49

Praktische informatie

Reizen naar de Voerstreek 56

Praktische tips 59

Kaders

Provincies en streken 8

De Swaen 14

Nimfen 17

Elektrische draad 21

Wegkruis 22

Kalle 33

Wijndomeinen 41

Door den oorlog moeten lijden 47

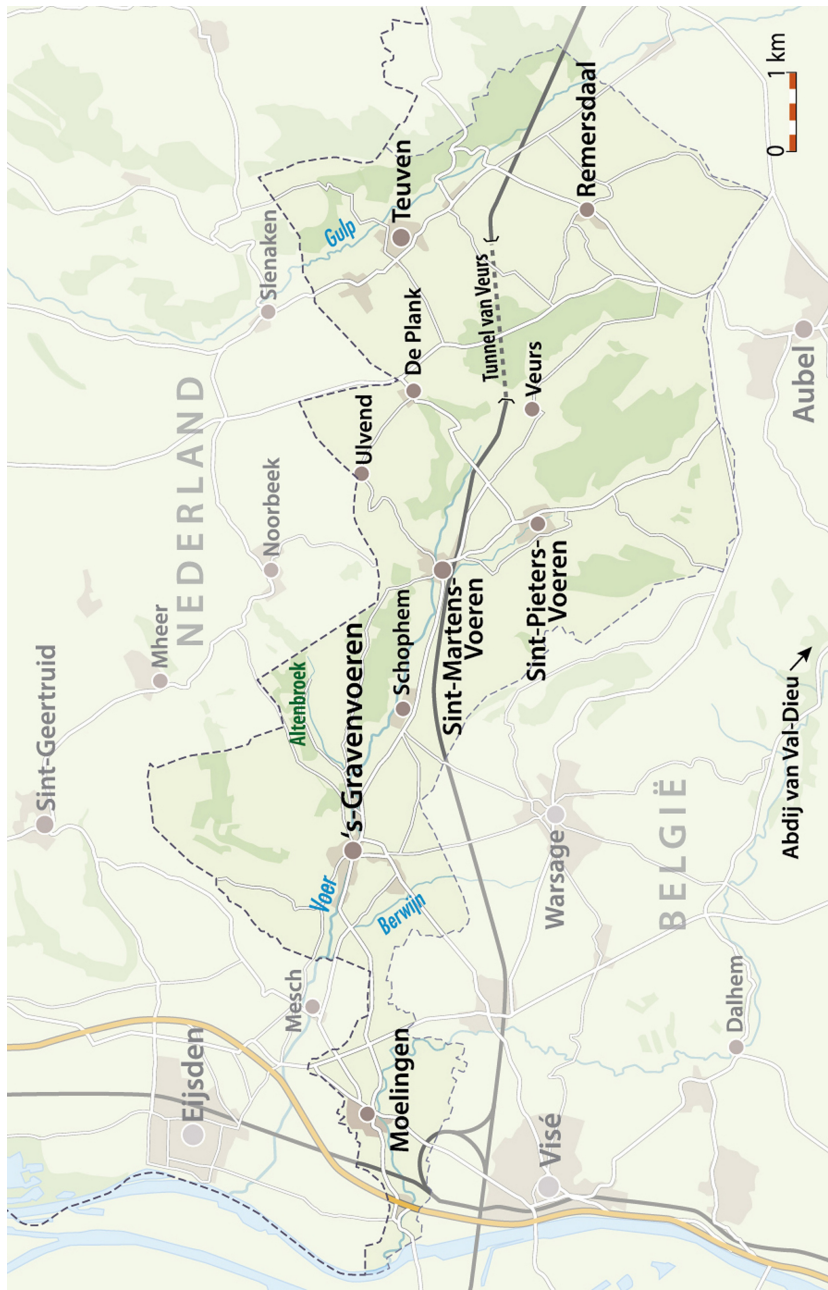
Retour à Liège 48

Bronnenwandeling 50

Fietstocht Rondje Voerstreek 53

Fietsroute Voerstreek 57

Bij Jetteke 60

Een schets van de Voerstreek

Glooiend landschap met beboste hellingen

De Voerstreek is amper 50 km² groot en telt ruim 4100 inwoners. Toch vormt de Voerstreek een lappendeken van landschappen. Van de Maasterrassen van het Maasland in het westen via de glooiende heuvels van het Land van Herve in het zuidoosten naar het kalkrijke heuvellandschap op de grens met Nederlands Limburg. Akkers liggen op de vlakke toppen van de heuvels, op de hellingen overheersen bossen en, meer naar de dalbodem toe, weilanden. In het dal van de Voer vind je de drie 'Voer'-dorpen: 's-Gravenvoeren, Sint-Martens-Voeren en Sint-Pieters-Voeren. De drie andere dorpen – Moelingen, Teuven en Remersdaal – liggen verspreid binnen de gemeente.

Voer en Gulp

Door de dalen stromen twee zijriviertjes van de Maas: de Voer en de Gulp. Vier Voerdorpen wateren af op de Voer, net als de Nederlandse dorpen Mheer en Noorbeek. Teuven en Remersdaal wateren echter af op de Gulp. De Berwijn is weer een riviertje dat oostelijk van Voeren ontspringt, naar het Voerense dorp Moelingen stroomt en daar vlakbij in de Maas uitmondt. In feite maakt de Voerstreek deel uit van het Land van Herve, net als het zuidoosten van de Nederlandse provincie Limburg. Bijna twintig procent van de Voerstreek is natuurgebied. In Voeren ligt ook het hoogste punt van Vlaanderen: het zuidoostelijke dorp Remersdaal op 287,5 meter hoogte. Het meest oostelijke punt (Remersdaal) ligt op 9 kilometer van de Duitse grens en op een tiental kilometers van Aken.

Rustzoekers

Door het sjtiegelke (draaipootje)

Het Voerense heuvelland is een ideale streek voor rustzoekers, wandelaars en fietsers. De dorpen beschikken over een ruim aanbod van hotels, gastenkamers (B&B's), vakantiewoningen, restaurants en een modern bezoekerscentrum. Wandelroutes slingeren door de bossen, over onverharde paden en door holle wegen via knooppunten. Verschillende tracés lopen de heuvels in, door droogdalen, langs vierkanthoeven, bossen en boomgaarden.

Maar ook de fietser kan in het rijk geschakeerde landschap zijn hart ophalen. Fietsen in de Voerstreek is dankzij fietspaden en de elektrische variant (hier te huur) een stuk makkelijker en aantrekkelijker geworden. En na een lange wandel- of fietstocht is het goed uitrusten in één van de vele cafés of restaurants waar de lokale keuken een keur aan overheerlijke gerechten biedt zoals een Voerens kaasplankje, forel op Voerense wijze, rode en witte trip (worst) en konijn met perenstroop.

Natuurschoon, rustieke dorpjes met fraaie vakwerkhuisen en statige vierkants-hoeven, holle wegen, kastelen, kronkelende riviertjes en imposante vergezichten zijn de sterke troeven van de zes Voerdorpen. Niet verwonderlijk dat Voeren rijk is aan beschermde landschappen en dorpsgezichten. Deze overvloed aan natuurschoon maakt de Voerstreek een ideale wandelstreek. Toerisme Voerstreek heeft een netwerk van meer dan 125 km aan wandelingen uitgezet. Ook kun je heel goed je eigen pad kiezen met een wandelkaart met knooppunten. Voor meer info hierover kun je terecht op www.voerstreek.be

Provincies en streken

België telt tien provincies die behoren tot de bevoegdheden van de

gewesten. Het Vlaams Gewest en het Waals Gewest tellen elk vijf provincies. Het derde Belgische gewest, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, maakt geen deel uit van een provincie. De provincies vormen het bestuurlijke niveau tussen de gemeenten enerzijds en de regionale en federale overheid anderzijds.

De provincie Limburg is een van de vijf provincies van het Vlaams Gewest. De hoofdstad is Hasselt. In Limburg zijn vier toeristische regio's: Haspengouw, Maasland, Kempen en Voerstreek. Deze laatste streek ligt ten oosten van de Maas en is geografisch geïsoleerd van de rest van de provincie. Als een exclave ligt de Voerstreek sinds het vastleggen van de taalgrens in 1963 tussen Maastricht, Luik en Aken. In 1976 fuseerden de zes Voerdorpen tot de gemeente Voeren.